

دارتيلماميش دنلر (حيكايه لر)

باريشماز

نشر اوحدی

دفتر تهران خیابان کارگر شمالی روبروی پارک لاله کوچه میر پلاک ۸

تلفن ۶۴۲۶۴۱۱ - تلفن همراه ۰۹۱۲۱۰۹۹۴۰۹

فروشگاه - تهران بین خیابان فروردین و اردیبهشت خیابان روانمهر پلاک ۲۰۸ واحد ۳

تلفن ۶۴۰۵۰۱۸

تلفن پخش ۰۹۱۴۴۲۱۰۸۳۰

دار تیلمامیش دنلر (حیکایه‌لر)

- تألیف: حیدر عباسی (باریشماز)
- هروفچینی و صفحہ‌آرایی: کاوه عباسی
- طرح روی جلد: مسعود برومندمطلق
- تئدیس روی جلد: عذرا عیدی
- لیتوگرافی: مہر
- چاپ: فراین
- صحافی: سیارہ

● نوبت چاپ: اول بهار ۱۳۸۴

● تیراژ: ۱۵۰۰ جلد

● شابک: ۱ - ۱۹ - ۸۲۳۴ - ۹۶۴ ISBN: 964 - 8234 - 19 - 1

عباسی، حیدر، ۱۳۲۲ -

دار تیلمامیش دنلر (حیکایه‌لر) / تألیف حیدر عباسی (باریشماز). - تهران: اوحدی، ۱۳۸۳.

۱۸۳ ص.

ISBN 964 - 8234 - 19 - 1

فہرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

۱. داستانهای کوتاه ترکی - ایران - قرن ۱۴. الف. عنوان.

۸۹۴/۳۶۱۱

۲۵۲/ع ۱۳۱۴

م ۸۳ - ۳۷۷۴۸

کتابخانه ملی ایران

باشلانیش یئرینه

بیر گۆن وارا ئیدی کی کیمدن کیمه یازدیغیمی نه دن و نییه یازدیغیمی
بیلمه ییردیم. قلم الیمدن دۆشمزدی، چۆخ یازاردیم. آما ایچه ریمده بیر گیزلی
حیس منه دییردی سۆزۆن، سۆز دئیل، شعرین ده شعییر.

ائله کی کیمه یازدیغیمی، کیمدن و نه دن یازدیغیمی باشا دۆشدوم، دیلیم
باغلاندى، الیم تیرتمه یه دۆشدو. ایشیمین چتین لیینی ده اۇندا باشا دۆشدوم.
الیمده کی قلمدن اوتاندىم. گۆردۆم کی اۇز باشینا قلمه آلدیغیم آغاجدان یۇنما
هئیکل یۇخ، شکیل ده یۇخ، انسان ایمیش. انسانین بۆیۆک لویونه و اۇزۆمون ده
الی بۆشلوغوما ال آپاردیم. نه قه در منم لیک ایسترمیش، منیم کیمی گۆزۆ
یومولو، کۆرامال-کۆرامال، انساندان دانیشماق. سۆزلریم دۇخسان دۇققوزونو
داندىراندا بیر یسینی قاندىریردی و دۆشمانین اۆره یینه توشلانا اۇخلاریم،
دۆستون اۆره یینه ایله شیردی. سۆرقوسوز محکمه سیز، سس سیز سمیر سیز

قانلار آخېدان يازئق: «قل أعوذ برب الفلق... من شر غاسق اذا وقب» سۇزۇنو
اۇندا باشا دۇشۇدوم.

اۇز اۇزۇمو دانلاماغا باشلايدىم. دئدېم: سىن داھا كېم سىن اى ايچى بۇش
داياز، اى قارائلىقدا تائىتماز دۇشمەنە سارى اۆزولن مفرور، اى انساندان
دانىشان، اۇنو قانمايان. اى تۇستولەيىب آما يانمايان. انساندان يازائىن گرەك
اۇنون حياتى نىن درىن لى يىندە يىلگىسى اۇلسون. تاريخين دردله قالانمىش
كۆرەسىندە پىش سىن. دۇشۇنچە سىندانىندا چكىش يىيىب تاپدالانىشىن،
باخىشلارنى دامارلارنىدا گزسىن و آيرىلارنىندان گىزلى اۇلان آنلارنى
اۇوچوسو اۇلسون. سۇزدن اۇد ياغدۇران زامان، قارا يىلى دىلە گىرەن
ياغىش دا، ياغدۇرسىن. نىفرتى نىن اوجالئىقى اوجا-اوجا داغلارنى بۇغدوران
زامان، بۇغولموشدان حياتدا دۇغدورسون. سىن اۇ يارانمىشى قىلمە آلماق
اىستەيىرسىن كى چىيى نىندە داغلارنى بىلىنى بۆكن امانت يۆكونو داشىيىر. اۇ
يارانمىش كى اۇزۇ ياراداندۇر. اۇنون سىنەسى نىن گىتىش لىيى دىزىلرى
اوتاندۇرير و ارادەسى نىن اوجالئىقى اولدوزلارنى قۇناقلايان داغلارنى چانقۇل
گۆرسەدیر. اۇنلارنى ھىرىرىسى بىرىرىسىنە اۇخشامايان ان بۇيۆك بىر
اۆلكەلردىلر كى تىكجە سىن اۇنلاردان قورۇبۇش بىر آد و بىر اۇخشار
قانئىيىرسان.

سىن داھا كېم سىن اى اۇزۇنون پاسلى دۇشۇنچەسى نىن كۆت پىچاغى اىلە
انسانى شىل كۆت ائلەن، ھانكى بىر دەلى قارائلىق بىر اۇتاقدا عمل ائلەيىر. بىر

گۆن بو محتضرين دانلايان، دینمز-اینمز باخیشلاری آنلاتسا:

«گوناھیم ندیر کی سنین دۆکتورلویونه و قلمینه لاییق اولموشام؟»

او آخیتان گۆز لرین جاوابینی وئرمه یه سۆزۆن وارسا، یازگیتان.

چوخلو آیتیش-بارئیش و سۇرغو-سؤالدان سۇنرا، گۆیلردن آختاردیغیم، یونوب یۇنئادیغیم و تاپمادیغیم قهرمانلار، یئرده الیمه دوشدولر. اولار شهنامه نین، اسطوره لرین، اؤدیسه یا ایلیادین شستلی، اوجابوی، ائلی کۆره ک، قیلینجلاری نین آغیرلیغی نئچه باتمان اولان، افسانه وی قهرمانلار دئییلدیلر. آختاردیغیم قهرمانلار ائله اؤز ائویمیزده، کۆچه میزده، بازاردا، لاپ ائله قاپی بیر همسایامیزدایمیش. آنلادیم کی قهرمان قانلار آخیدیپ، اولر ییخان، گۆز یاشیندان گۆلاب توتان، سویو بولاندیریپ بالیق توتان، انسانئ یۆزلر ایل آغلادیپ شیرین تۆپورجه یه حسرت قویانلار دئمزلر. دؤغرو قهرمان او ایش آجیسینی بیلن اون یاشیتنی سئنامایان، اوشاقدیر کی آتاسی نین آلتی نین تری نین سببینی دۆشونور و آناسینا دئیر:

«من چۆره یین همیشه یاواتین سئویرم».

قهرمان او ایشچی دیر کی ایشدن انشییه آتیلیپ و ائوینه ساری گئنده آرزولاییر: «آی نه اولایدی کی بو گئتدیییم یول مین ایلیک قورتولماز بیر یول اولایدی و ائویمین یئرینه اسنه یین قبیردن باش چیخارایدی».

قهرمان او ایستی تندیردن اۆره یی اؤد قاپان چۆره کچی قادیندیر کی آته نه بالالارینی ایستی تندیرین باشینا ییغیر و دئیر:

«آنانيزين ايتگين گنديب، بيردن يۇخ اولدوغوندان اينجى مهين؛ او يازىغى، بير تيكه چۆره يين داشا دۆنمه سى، ديدهرگين ساليدير».

قهرمان او معركه قوروب، مئيدان قيزديران و چۆرهك اسيرى اولان درويش و يا ناغىلچى دېركى حثيرتلى باخيشلاردا، دۆنيانين چۇخ آدى ساوادلثيلاريندان آرتيق خالقيني دۆشونور و اوخويور.

آخيرا دئديم: چۇخ ياخشى، سن هله ليك انسانى قلمه آلماغا لاييق دۆشونجه يه يه ليك اولماسان دا، سنين آجى غينا، نيفرتينه نه گليب. او قارا قووه لره كى انسانى آليهم ساتيم ائله بيرلر و اؤنو حتى تارازيدا چكمه يه ده لاييق بيلمه بيرلر، نيفرت يارات. اونلار كى ياشامقلارنى نين دامازليغى تاريخ بؤيو قىندا بۇغولموش اوشاقلارن اوره كلرنى نين قانئدير. نيفرتدن ياز. دۆشوندور كى نيفرت محبت و سؤگى سيكه سى نين اؤيىرى اوزودور. ستمين اؤنؤنده دينمه مه يى نسخه يازان آدى حكيم لره نيفرت ياز. نيفرتدن بير آبيده تيك كى تاريخ بؤيو اسگيك اللرده ديديلميشلر، محبتن مزارى نين اؤستونده ياس ساخلا يانلار، او آبيده يه زيارته گلسين لر. قيشقير قۇي سسینه يىغيش سينلار. قيشقير كى سنين يؤنده مينده اوجا دانئشماق اوزو عبادتدير. يىرتيجى قوردلارن آراسيندا الى يالئن دۇلانماق هنر دئيل. نيفرت سيلاحتيني يىره قۇيان تۇپلوملار هميشه اوزو قويلو قاب اولوب دولار.

نيفرت حيكايه لرى بو دۆشونجه لردن سؤنرا يازيلدى. نه قهدر خالقين الى نين آمه يى قودوزلارنى قودورقانلثغا چكىر، نه قهدر تۆلكولر اسلانلارا،

حقسیز لر حقلى لر، یارامازلار یارارلىلار باشچىلىق اوموب و گۆزداغى
وئریرلر، نه قەدر قورد قویونو دانلايیر، نه قەدر یووينجىلىق انسانى
اۆزلویوندن بوشالدير، نه قەدر بوزلامیش دووارلار انسانلار قانى ايله
سوواریلیر، نه قەدر ناققايا دۇنن ربا تۆکانلاری دۇنیانی اۆز کامینا چکیر و
دۇماق تانیمايیر، نیفرت آبیدهسى ان مقدس بیر بنا کیمی یئرین اۆزونون
حاققى تالانمیشلاری ايله ییغیناق اۇلاجاق. آغدئوین جان شوشهسى
دووارلارین ییخیلماسی ايله سئنان گۆن، من ده قایئیدیپ ایستک حیکایهسى
یازاجیام. محبت دن دانیشاجیام. آما ایندیلیک باریشدان دانیشماق، آغاجدان
بالیق توماغا بنزهیر واسکندرین ده حیات چشمهسىنى آختارماسینا.
«ایندی لیکده چارمیخداکی محبتی داردان آچماغا، "نیفرت" سۆزۆ
"اسم اعظم" دیر».

«باریشماز»